

ANY XXIX.—BATALLADA 1516

BARCELONA

4 DE JUNY DE 1898
(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrasats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj. 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba y Puerto Rico. 2.—Estranger, 2'50

REFORMAS A FILIPINAS

Sola y única manera
de fé un cambi profitós;

procurar que aquests fulanos
toquin desseguida 'l dos.

LA ETERNA VÍCTIMA

L passejarse per la Rambla de Barcelona, en los presents días hermosos de la primavera, iluminada a la cayguda de la tarde per la llum suau del crepuscúl; al contemplar la multitut espessa entre la qual hi predomina la gent de certa posició a jutjar per la roba, circulant amunt y avall, alegre y animada, ningú diria, en veritat, que la nació espanyola està passant la prova mes terrible de la seva història.

Al recorre, al vespre, los cafés y 'ls teatros, plens uns y altres de una concurrencia extraordinaria que mata l temps distractentse ó divertintse, ningú diria tampoch que tanta tranquilitat y tanta despreocupació puga ser compatible ab l existència de una Espanya que s'està dessangrant y empobrint a marxes dobles, amenassada dels mes tremens conflictes, que afectan a la integritat del territori y portan aparellada la ruina mes espantosa, en un porvenir molt pròxim, casi immediat... ruina de tot punt inevitable.

No sembla sino que ningú's detinga a meditar, a pensar, a calcular las conseqüències del present estat de coses.

—Un dia de vida es vida—diu tothom.—Gosém mentres es hora.... Massa que vindrán las penas y 'ls dolors si es que han de venir....

¡Si es que han de venir!....

Encare hi ha qui'n dupta. Encare hi ha qui confon la llum fosforescent del llamp qu'esqueixa la negra nuvolada atapahida sobre 'ls nostres caps, ab la llum de un sol esplendent en un dia seré de primavera.

¡Ah! Es necessari dirlo: un poble dotat de una percepció tan imperfecta es poble perdut. Lo temporal l'arrollarà trobantlo entregat a la imprevisió mes insensata. Per no haver sabut conjurar los perills a son degut temps, haurà de sucumbir miserablement al pes de la desgracia. La lleugeresa de avuy respon de la catàstrofe de demà. Y 'ls objectes mes lleugers son los primers que se'n emporta la riuada.

Mes aquest estat de tranquila indiferència que s' observa en los sitis públichs, amaga malament la situació avuy desesperada de un gran número de famílies.

Son els fills del trall els que sufreixen: las eternas víctimas.

Sobre d'ells cauen les primeres gotelladas del temporal. Si hi ha qui durant mes ó menos temps logrará resguardar-se dels seus efectes, ells quedan sense la menor defensa.

Tot sembla haverse conjurat en contra seva.

Per sostener las guerres han donat la sanch dels seus fills, perque la llei, qu'exclueix als richs que poden pagar, qu'exclueix també a las ordres monàstiques encare que no paguin, pesa ab tot rigor sobre 'ls pobres privats de recursos, no tenint en compte que l'jovent que vá al servei forma l nervi de la producció del país y que ademés constitueix l únic amparo y l única esperança de las seves modestas famílies.

La batuda ha sigut tremenda: los morts y 'ls descalbrats se contan ja per milers.... y l mònstruo insaciable segueix encare demandant sanch, mes sanch, en nom de l honra de la patria compromesa. Sols los pobres saldan ab sacrificis crueus aquests terribles compromisos.

Y no 'ls ha bastat ferlos per impedir que acabés d'empiorar-se la seva trista sort.

Conjuntament ab la guerra, ha sobrevingut la crisis econòmica: la carestia dels articles de primera necessitat, la falta de trall cada dia mes amenassadora, l'espèctre espantós de la fam y la desesperació.

Una vegada mes se demostra que la soga's trenca sempre per la part mes flaca.

No s' necessita gayre penetració per veure que 'ls efectes produïts per la depreciació creixent de la moneda espanyola recauen en primer terme sobre 'l pobre trallador.

Lo desequilibri en los cambis produueix un encariment general de la vida.

Aquest desequilibri obra en dos sentits igualment perjudicials. Si Espanya necessita comprar algun article al estranger, se veu obligada a pagar-lo en franchs, de tal manera que casi queda duplicat lo seu preu. En aquest cas se troben algunes de las primeres matèries que forman la base de un gran número de indústries. Resultat evident é inmediat: perturbacions en la bona marxa de las indústries afectades per aquest fenòmeno; encariment dels productes elaborats, y en sa conseqüència reducció considerable del consum. L'estat de guerra en que s' troben las nostres colònies a las quals fins ara proveïam, dificulta ó impossibilita totalment lo negoc... y això significa una nova tallada a la activitat productora, qu' es l' únic element de vida del pobre trallador.

En canvi, quedan los productes naturals que al país se produueixen, productes que per ser espanyols se

compran a pagar en pessetas. De aquí la pressa que 's dona 'l comers a exportarlos pera cobrar lo seu import en franchs. De aquí també, que, gracies a aqueix moviment vagin encarintse de dia en dia, posantse fora del alcàns de la gent traballadora.

Precis ha sigut pendre algunes midas extraordinaries per impedir l'exportació de alguns d'ells. De moment s'ha contingut algun tant la seva carestia; pero, al últim, ni aqueixas midas prohibitivas y artificials, podrán evitar que no puga menjar tothom que tinga gana. Se van reduhint los medis de producció.... y aquí està 'l perill, lo gran perill que ja ha comensat a hostigarnos, y que 'ns amenassa ab una gran catàstrofe 'l dia que reventi de plé a plé.

* * *

Perque mentres tot puja, lo salari del obrer permaneix estacionat y encare gracies.

Los articles de primera necessitat, què per las causas indicades cada dia escassejan més, també cada dia s'encareixen.

En canvi 'ls brassos, per trobarse'n molts sense empleo, segueixen un camí invers al dels aliments: cada dia mes baratos.

Ab això s' romp l' equilibri social y humà. Hasta las calderas de vapor no poden rendir un trall superior al combustible que consumeixen. Quan menos la màquina humana que ha de reparar las foses que dispensa, baix pena de aniquilarse.

¡Trista condició de las eternas víctimas de las injusticias socials!

Los que miran ab estúpida indiferència l'estat de sufriment de una numerosa classe digna de millor sort; los egoïstes que s'desentenen dels mes rimordials devers l'umanitaris; los poderosos qu'es han enriqueixit ab la suor agena; los agiotistes que mercadejan ab las desgracias públicas y ab los terribles apuros dels pobres, tots han de temer l' hora tremenda del gran conflicte.

Perque com diu un adàgi de la terra, que sembla dictat per la mateixa desesperació: «Per la vida's pert la vida.»

P. K.

ENTRES en Castelar ha fet la gara-
gara als partits monàrquichs, era
per aquests un gran home, un ilus-
tre patrici, una glòria nacional.

Pero acaba de publicar un article
(que jo ne he tingut ocasió de llegir)
molt agressiu (segons suposen) con-
tra determinats poders, y 'ls monàr-
quichs que tant el celebravan y aplaudían, avuy no 'l
deixan bò ni pels gossos.

En lo Senat fins se va proposar que quan se presen-
tes lo suplicatori del jutje, se concedís la deguda au-
torització per processarlo.

Figúrinse que tal será la manxiula, quan el malalt
tant se'n dol.

Qui li piqui que s'ho rasqui.

¡Lo patriotisme!.... ¡Y quánt y quánt s'abusa de
aquesta paraula!

En nom del patriotisme s'ha proclamat l'estat de
situ en tota Espanya, al objecte d'evitar manifestacions
desagradables pel govern.

En nom del patriotisme, 'ls diputats de la majoria's
rebatzen com gossos hidrofobos contra 'ls diputats repub-
licans, a penas formulaen algun càrech contra 'l go-
vern.

Apelant al patriotisme, s'aumentan las contribucions
y tributs fins a un extrém insuportable.

Y que ningú xisti. La manifestació mes palmaria del
patriotisme ¿saben quina es? Ser cego, sort, mut y man-
co: acluçar los ulls, tancar la boca, obstruirse las ore-
llas y crusarre de brassos, per tot menos per pagar lo
que 'l govern exigeixi.

Això ha de ferho el país en massa.

* * *

Ara, respecte al govern ja es un'altra cosa.

Los ministerials poden barallarse, sense que 'l pa-
triotisme 'n sufreixi lo mes mínim.

Per una miserable qüestió d'actas se poden disgustar
y combatre.

Per un empleo, se poden estirar los cabells.

Per si un ministre pensa això, y un altre ministre
opina això, poden consumir lo temps qu'emplean en
los Consells de ministres fentse morros y mala-cara.

Això vencerán als yankees.

* * *

Rahó te de sobras aquell periòdic de Madrid que
deya l' altre dia:

Lo lema dels partits monàrquichs de la restauració
es aquest:

«Salvis l' organiació de las fracciós que actualment
turnan en lo poder, mal se perdin las colònias y s'en-
sorri Espanya.»

En las últimes eleccions efectuadas a França han si-
gut derrotats pels electors dos membres del ministeri,
MM. Lebon y Delpuch.

Aquests rasgos de independència per part del Cos
electoral y de respecte al sufragi dels seus ciutadans
per part dels ministres, no tinguin por que 'ls vegin a
Espanya, mentres regeixin los seus destins els governs
monàrquichs.

Son fruixs legítims del arbre de la República, que
viu arrelat en lo mes fondo de la conciencia del país,
que te la ditxa de cultivarlo.

S'ha denegat l'instancia solicitant l'indult al senyor
Bo y Singla y demés processats ab motiu de la publi-
cació de una proclama que va ser considerada sedicio-
sa, en lo concell de guerra celebrat al quartel del Bon-
sucès.

Sentim ab tota l'ànima que pesi ab tal rigor sobre
aqueells processats lo fallo condemnatori.

¡Quantes coses han passat a Espanya, a Cuba y a
Filipinas, desde la fetxa de la publicació de l' aludida
proclama.... y ells, no obstant, no han pogut passar de
la presó, a pesar de las actives gestions que s'han
practicat per alcansar lo seu indult!....

Per mes que en la guerra, 'ls enemichs d'Espanya
delantan molt poch, lo cert es que tampoch adelantem
nosaltres.

Els tenen por, y no s'atreveixen a embestirnos de
cara, y a caygu qui caygu. Nosaltres la por no la co-
neixem; pero 'ns faltan medis materials pera donals hi
la gran llissó del sige.

Y passan els dies... y transcorren las setmanas: la
parida està empenyada; pero de moment tot induix
a creure qu'ells y nosaltres farem taulas.

* * *

La guerra practicada en aquesta forma fins serà di-
vertida si no resultés tan extraordinariament costosa.

Pero per una part y altra's gstan diariament sumas
immenses, y en materia de gastar, Espanya, sense per-
dre l'rumb, resulta ser la part mes flaca.

De manera que....

Vaja, que som molt desgraciats!

Es molt just que als héroes que moren en defensa de
la patria, la nació 'ls recomensi. Això es lo que s'ha
fet ab la família del infortunat Cadars.

Pero s'ha fet avants de que arribés de Filipinas lo
parte detallat del combat de Cavite; avants de saberse
oficialment de quina manera va morir; y sobre tot,
avants de averiguar-se si de aquell sensible desastre pot
exigir-se responsabilitat a algú.

Las recompensas otorgades a las famílies dels héroes
que moren haurien d'estar compensades per la priva-
ció de sou de aquells funcionaris que poguessen resul-
tar responsables del seu sacrifici.

Això se realisarà la verdadera justicia.

Encore 'ls yankees no han posat els peus a Cuba, y
ja tractan als insurrectes ab lo major desprecí.

Lo pretés president de la pretesa República cubana
va fer un viatge a Washington ab lo propòsit de con-
ferenciar ab en Mac-Kinley, y l'hoste de la Casa blanca
y de la conciencia negra vá negarse a rebre'l.

Ab aquesta gentessa no hi vol tractes.

Si Espanya no tingüés l'honra empenyada a Cuba,
lo millor que podría fer seria abandonar l'illa, deixant
que 'ls insurrectes trobessin en la punta de la bota dels
yankees lo cástich a que s'han fet acreedors per la se-
va temeritat y per la seva estupides.

Es irritant la relació que ha fet una senyora que ana-
va a bordo del Argonauta al ser apressat aquest vapor
per un barco de guerra nort-americà.

Los mariners yankees, al saltar a bordo, lo primer
que feren sigüeu dirigir-se a la cantina, buydant totas las
ampollas que 'ls vinguieren a mà. Després violentaren
los equipatges, apoderantse de tots los objectes de val-
or. A la indicada senyora li robaren una forta cantitat
en or que portava dintre de un maletí, y no contents
ab això li arrebataron las joyas que duya a las orellas
y 'ls anells dels dits.

Quan embarcats en unes llanxes los passatgers pa-
sants, per consentiment de aquells pirates, s'anaven a
dirigir a la costa, 'ls yankees els despediren etjegant-
los uns quants xorros de vapor. Després de haverlos
plomat, probaren d'escaldarlos.

* * *

No son menos irritants las revelacions que ha fet lo
coronel Cortijo respecte al seu cautiveri. Tancats los
presoners espanyols dintre de unes gabias de ferro com
si siguessen fieras, sufriren los tractes mes inhumans.
No s'ols els escassejaven el menjar, sino que 'l ranxo
que 'ls hi donavan era de la pitjor qualitat. Els copa-

van la correspondencia, tant la qu' enviavan, com la que rebian. Y per tot consol els hi envieren á un capellá catòlic, encare que yankee y per consegüent porc com tots ells, el qual els exhortava á tenir paciencia y á prepararse per entrar á un mon millor.

Aixis las gastan aquests fulanos, que á escoltarlos, si han emprés la guerra ha sigut sols guiat per fins humanitaris, y per impedir qu' Espanya atormentés durant mes temps als pobrets insurrectes cubans.

Ara veig que no es possible comparar als yankees ab els porchs, sense que aquests últims surtin calumniats. Los porchs son bruts; pero no son hipòcritas.

DE TOT UNPOCH

—Y bé, ho ja deus haver vist.
—¿El qué?
—Que la guerra marxa.
—¿Marxa? Pues deu anà á peu, perque, noy, gasta una calma, que mirada d' aquí estant sembla que no 's mou.
—¿Que parlas de la dels Estats-Porquets?
—¿Y donchs de quina?
—¡Pavana!
Jo vull dir de la d' aquí.
—¿Aquí també 'n tenim?
—¡Alsas!
¡Si qu' estás atrassadet de notícias!
—Pues, palabra, no me 'n havia enterat.
—Y no se sab qui es que l' arma?
—El govern.
—El de Madrid?
—El mateix.
—¡Si que té gracia!
—Y contra qui la promou?
—Contra la nostra butxaca.
—¡Ah!... Ja 't vaig veient el nas.
—Pagos nous?
—Y á carretadas.
—¿Qué menjas ara? ¡Pa sech!
Donchs aviat menjarás palla.
Es di, 'n menjarás... ¡Si pots!
Perque si 's cambis no baixan, hasta la palla vindrà
á escassejá en moltes taulas.
—Tan fort s' ho vol fé'l govern?
—Es una cosa qu' espanta.
Diu que posa drets al gas, al petroli, á las patatas, á las candelas de seu, als mistos d' esca, á las cartas, als consums, als vius, als morts.... á tot, en una paraula.
—¡Si qu' estarem ben guarnits els que al cap de la senmanya debém tot lo qu' hem menjat y busquérem crèdit per l' altra!...
—Y perquè ho fa aixó'l govern?
—Per sosteni la campanya contra 'l nort-americans y prepará un' altra esquadra.
—Ja 't dich jo que poch á poch hem armat una sardana, que no sé pas si tindrém prou humor per acabarla.
—No hi ha remey, diu qu' es tart per torná endetrás.
—¡Caramba!
No sé per qué!... Jo algun cop si he entrat sensa adonàrm'en en un carreró tancat d' aquesta que al final no 's passa, hi girat qu'à molt fresh y no hi comés la burrada d' anà á pellar cops de c.p contra la paret de tanca.
—Bé, noy, aixó es diferent: potser de la guerra Espanya encare n' surti guanyant.
—¿Que ho dius de broma ó de guassa?
—¡Tú riuten! Jo 'l que 't diré es que d' aquelles agallades dels senyors americanos ja se n han pansit bastantes.
—Aném! ¡També ets d' aquests tous que somian llegint partes?
—¿Qué vols dir?... Veyam: ¿qué 'n sabs de Cervera?
—Crech qu' encare deu sé allà prop de Verdú, entre Montmaneu y Tárrega.
—Vull dí 'l jefe, l' almirant de l' esquadra.
—¡Ah!... L' altra tarde vaig sentir dir qu' era á Cuba.
—Pues aquí està la jugada.
—Ahónt es?... De cert, ningú ho sab, y aixó d' t' creus que á aquests salvatges de yankis els crema poch?
—Així 'ls rostis vius!
—No paran, no sossegar ni un moment al darrera de l' esquadra.
Els ruchs li han perdut la pista, i y si 'n fan de criaturades per trobarla! «L' hem perduda!» diu qu' exclaman.

—Escola ¿de quin color creus tú que deu ser?
—¿L' esquadra?
Negra.
—Donchs si aquests poquets volen trobarla, ja ho saben.
—¿Qué?
—Si l' han perduda negra, alló... ¡que la busquin blanca!...

C. GUMÀ.

INDUSTRIA NACIONAL

FABRICACIÓ ECONÒMICA DE PARTES TELEGRÀFICHS

s una industria nova y de rendiments ex-pléndits.
—Volen sapiguer com funciona? No's necessita cap capital ni grans aparatos. Veuran:
Redacció d' un diari. Lo director entra y pregunta a un redactor:
—Quants telegramas de sensació han arribat?
—Ni un.
—¡Malo!... Y ja es tart... y 'l públich estarà esperant notícies grossas.... Nada.... aquí del enginy.
—Dicti.
—Matanzas... ¿No li sembla que avuy podriam tocar aquesta tecla?
—Precisament l' esquadra de 'n Sampson sembla que roda per allí prop.
—Ja v' bé, donchs. Escrigui. *Esquadra Sampson, composta de catorze barcos...*
—¿Catorze no més? Trobo que tira curt.
—Posi vint... *Composta de vint barcos, s' ha presentat davant de Matanzas ab el propòsit de bombardejarla.*
—¿No doném els noms dels barcos? Es un detall que sempre fa bonich.
—Bé sí.... pero ¿quins noms hi posaré?
—Qualsevol; generalment cada vegada son els mateixos: el *Iowa*, el *Brooklyn*, el *Boston*, el *Minneapolis*....
—Si, ab aquests ja n' hi ha prou. Vagi escribint: *El «Brooklyn» y 'l «Iowa» s' han posat en primera linea; el «Minneapolis» y 'l «Boston» se 'ls hi han collocat al costat...*
—Voldir també en primera linea.
—No, en segona.
—¿Y estaven al costat dels de la primera?
—No miri prim. Sobre l' ayuga, ja se sab que les líneas no son sobre terra.
—Bueno: se 'ls hi han collocat al costat....
—Acompanyats dels demés...
—Demés...
—Y han romput el foch contra la població.
—¿Quàntas horas pensa ferlo durar aquest foch?
—¡Jo!... Una.... dugas.... A mi m' es igual. ¿Qué li sembla á vosté?
—Desde 'l moment que hi hem posat tants barcos, no podem permetre que 'l bombardeig duri massa, ó sino, adiós població; ens quedem sense.
—Es veritat. Posi: *El foch ha durat... cinqueminuts...*
—També es massa poch: jo diria mitj'horeta. Ab mitj'hora hi ha temps per tot; la plassa pot fer una defensa brillant y hasta tenim ocasió de causar unes quantas averies als barcos enemicos.
—Escrígui, donchs: *El foch ha durat mitj'hora, haventse disparat sobre la plassa.... ¿qué li sembla?... dos, tres cents projectils?...*
—Trescents cinquanta vuit. Els centenars justos inspiran poca confiança al públich.
—... haventse disparat sobre la plassa tres cents cinquanta vuit projectils que apena han ocasionat en la població desflectes insignificants.
—¡Just! Aixó es patriòtic. ¿Morts y ferits cap?
—No. ¿Quina necessitat hi ha de derramar sanch espanyola?
—Molt bé, vagi dictant.
—En canvi, l' esquadra enemiga....
—¡Duro, duro aquí! Murris!....
—L' esquadra enemiga ha sufert averies espantoses....
—¡Call! ¡Tirém un barco á pico!
—¿Quin?
—El *Iowa*, el *Boston*... el més gros que trobém....
—No, no; després torna á apareixre, y tot son compromisos. Escrigui: *averies espantoses, que la tindrán per molts dies fora de combat. El «Brooklyn» ha quedat ab les màquines inutilitzades, y 'l «Boston», de les tres xameneyas que tenia, n' ha perdut dugas....*
—Permetim; el *Boston* no 'n té mes que dugas de xameneyas.
—Dugas? Donchs posi: *de dugas xameneyas, n' ha perdut tres.*
—Y de la ciutat, qué 'n diré?
—La defensa de la plassa ha sigut heroyca. El comandant militar reb moltes felicitacions.... ¿Ja està?
—Si senyor. ¡Vol que li llegeixi?
—No cal; de qualsevol manera va bé. ¡A l' imprenta desseguixi!
Y tothom la compra.
Y l' industria va endavant.

FANTASTICH.

ON molts els que lamentan qu' en Leon y Castillo no haja volgut de cap manera ferse càrrec de la cartera d' Estat.

¡Sens dupte perque té un gran talent!

Cá, no senyors, no pel seu talent, sino per la seva veu. De venharra com la seva no se'n coneix un'altra. Un crit seu, desde. Maudit, tindrà la ventatja de sentirse en totes las cancellerías d' Europa. Eli sol seria capás de provocar una gran puja en lo cotó, atesa la gran cantitat de aquesta fibra que necessitaran els dipòmatics per no tornar-se sorts.

¡Quina llàstima que 'n Sagasta s' haja deixat perdre un Ministre d' Estat tan aproposit per alsar la veu!

Llegeixo:

«De Nova York anuncian la próxima boda del general Merrit, jefe de la expedició á Filipinas. Merrit té 60 anys y la seva promesa Miss William, no arriba als 24. Pensa casarse y deixar la seva costella á la República fins al seu regres de Filipinas.»

¡Lleig ell y ella guapa?... ¡Ella de 24 anys y ell de 60? ¡Y s' hi casa?

Està vist que 'l nuvi ha volgut demostrar qu' en l' exèrcit yankee, hi ha quan menos un general valent.

Decididament l' Aguinaldo traballa, de acort ab els yankees, per encendre la insurrecció á Filipinas.

¡Y pensar qu' encare no fa quatre mesos se sometia á Espanya, acceptant una suma de importància!

Pero si va fer aquest tracte en Primo de Rivera, res té d' estrany que haja resultat ser una verdadera *privada*.

Los procuradors de las ordres monàsticas que tenen convent obert á Filipinas, han publicat un manifest-protesta, ab motiu de la tirria que 'ls hi demostraran els indígenas de aquellas illes.

Lo de un manifest-protesta

resulta xocant.

¿Es que 'ls frares quan s' enfadan se fan protestants?

En Mac-Kinley està molt cremat ab Lleó XIII. Hasta tal punt n' està que no s' absté de dir que considerarà com un cas de ruptura de relacions, el fet de que 's cantin *Te-Deums* en los temples romans que depenguin directament del Papa després de qualsevol victòria conseguida per las armas espanyolas.

Ja cal que Lleó XIII vagi ab cuidado. No olvidi que Mac-Kinley es capás de tot... fins de bloquejarli 'l dinar de Sant Pere.

En lo periódich *El Pallaresa* de Lleyda, hi llegeixo la següent notícia:

«Segons la relació de lo ingressat el 23 de aquest mes (maig) en la sucursal del Banc d' Espanya de aquesta ciutat ab destí á la suscripció nacional, que 's publica en lo *Butletí oficial* de ahir, en dit dia va recaudarse la cantitat de UNA PESSETA, donatiu de una pobre criada de servei (Carmeta).

Ara sols falta saber si 'ls amos de aqueixa al enterarse del seu desprendiment encare li van dir ximple.

Que tot podrà ser.

Perque està vist que tot lo calor patriòtic de la província de Lleyda l' dia 23 de maig estava concentrat en lo fogó de la cuyna de la Carmeta.

Diuhen los periódichs que 'l Sr. Moret se 'n va á Inglaterra á passar una temporadeta.

Ho trobo molt natural.

Allà tindrà qui l' admirí; á Espanya es impossible. Encare que per trobarse rodejat de inglesos, cap ministre tindrà de moure's de la Península.

¡Rodejada de inglesos!... Aixis han deixat á la infèlix Espanya!

Per demostrar lo seu disgust envers la Fransa, son molts els yankees que pensan abstenir-se de concorrer á la Exposició universal de 1900.

Lo mateix en las festas de la pau qu' en las funcions de la guerra 'ls compatriotas de 'n Mac-Kinley demostren iguals inclinacions.

Fugen sempre de tota exposició.

En la província de Murcia han estallat nous motins ab motiu de l' escassés de las subsistencias.

LA CAMPANA DE GRACIA

A Mula especialment, los desordres han revestit alguna gravetat.
¿Qué han de fer las *mulas* quan els hi falta 'l pinso?
Tornarse guitas.

Lo nou ministre d' Estat es un andalús. De nom verdader se diu *don Manuel Sánchez y Gutiérrez*; pero es coneugut ab lo títol de *Duch de Almodovar del Río*, que ompla mes.

Lo de *Sánchez y Gutiérrez* francament, fa molt municipal.

Lo de *Duch de Almodovar del Río* ja fa mes tropa.
Ara no mes falta veure que tal se porta.

Un periódich el descriu en las següents concisas paraulas:
«Es jove, elegant, andalús, y per tant, orador: usa botins blançis y's fa fer las levitas á Londres.»

Aquesta última circumstancia sobre tot, abona sas grans aptituds diplomàtiques.

S'ha arribat á entendre ab *els sastres inglesos*, y aquesta es una cosa que no tots els mortals ho consegueixen.

Ara no mes li falta procurar que mentres els sastres de Londres li tallan las levitas, los diplomàtichs de aquell país no li *tallin las casacas*.

No sabém fins ara que cap bisbe espanyol s' haja recordat de las ànimes dels braus marinos sacrificats á Cavite.

A canvi del *Te-Deum* per la pau de Filipinas, que van cantar *mediantibus illis*, sent aixís que la pau no existia ¿no podrian ara celebrar gratuïtament unas solemnes exequias per aquells màrtirs?

Ja m' sembla que 'ls sento:—De franch, no senyor. Los funerals que no 's cobran no fan profit.... ey! a l'Iglesia.

Respecte á la insurrecció mentres per una part 3,000 rebels varen sotmetre ás autoritats espanyolas, per altra part un grup de insurrectes van penetrar en lo poblat de Santo Tomás, con ètent verdaderas atrocitats.

Lo govern alemany ha publicat una nota oficiosa manifestant que s' oposarà enèrgicament á que las Filipinas sigan cedidas á cap potència, fundantse en que 'ls alemanys tenen en aquelles illes grans interessos mercantils creats á la sombra del régime espanyol.—Tota cessió de las Filipinas seria considerada per Alemania com un *cassus belli* contra la nació ó las nacions que l' acceptessin.

Joan B. Lazaga
Comandant del OQUENDO

Emili Díaz Moreu
Comandant del CRISTÓBAL COLÓN

** L'esquadra que mana l'almirall Cámara va sortir de Cádiz lo dia 27 de maig ab rumbo desconegut. Sobre aquest particular s' han fet diverses apreciacions y conjecturas: hi ha qui opina que 's dirigeix á Cuba y qui creu que 's ha emprès lo viatge á Filipinas.—Lo general Auñón, ministre de Marina, interrogat per alguns periodistas, va manifestar dimecres, que l'esquadra en qüestió havia sortit senzillament á practicar maniobras. Si al parlar aixís va ferho per amagar lo verdader destí de la flota, si 'l ha de agrair la reserva. De totas maneres seria molt sensible que ara qu' està preparada, no s' utilisen los grans serveys que pot prestar tant en lo mar de las Antilles, com en los mars del extrém Orient.—Si Espanya avui, sortint de la actitud purament defensiva que li imposan las circumstancies, pogués realisar un cop d'audacia coronat per l' èxit, es mes que segur que una pau honrosa seria en un terme inmediat lo digne coronament dels seus esforços.

QUENTOS

Conversa d' actualitat:

—Escola Gori, qu' es cert que t' has fet anarquista?
—Cuidado.... No erdis.... Ja t' ho explicaré. He fet corre que n' era; pero no 'n soch.

—Y perque ho has fet corre?

—Perque com tú sabs retiro tart, y com que pels voluntaris de casa no hi ha fanals gentens?.... fent veure que soch anarquista m' segueixen dos polissóns, y aixís no hi ha perill de que 'n robin.

Una senyora vella, que 's recordava perfectament de l' època de la crema dels convents, conservant las ideas antifralunes propias de aquell temps, trobantse malalta de mort y havent de rebre 'l viatich, se feu vestir de blanch.

Me sembla que aquests adornos—li observá una amiga—no son gaire propis de la téva edat.—¿Qué sabs tú, ximple?—digué la malalta—¿Que no veus que vaig a rebre la méva primera comunión?

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

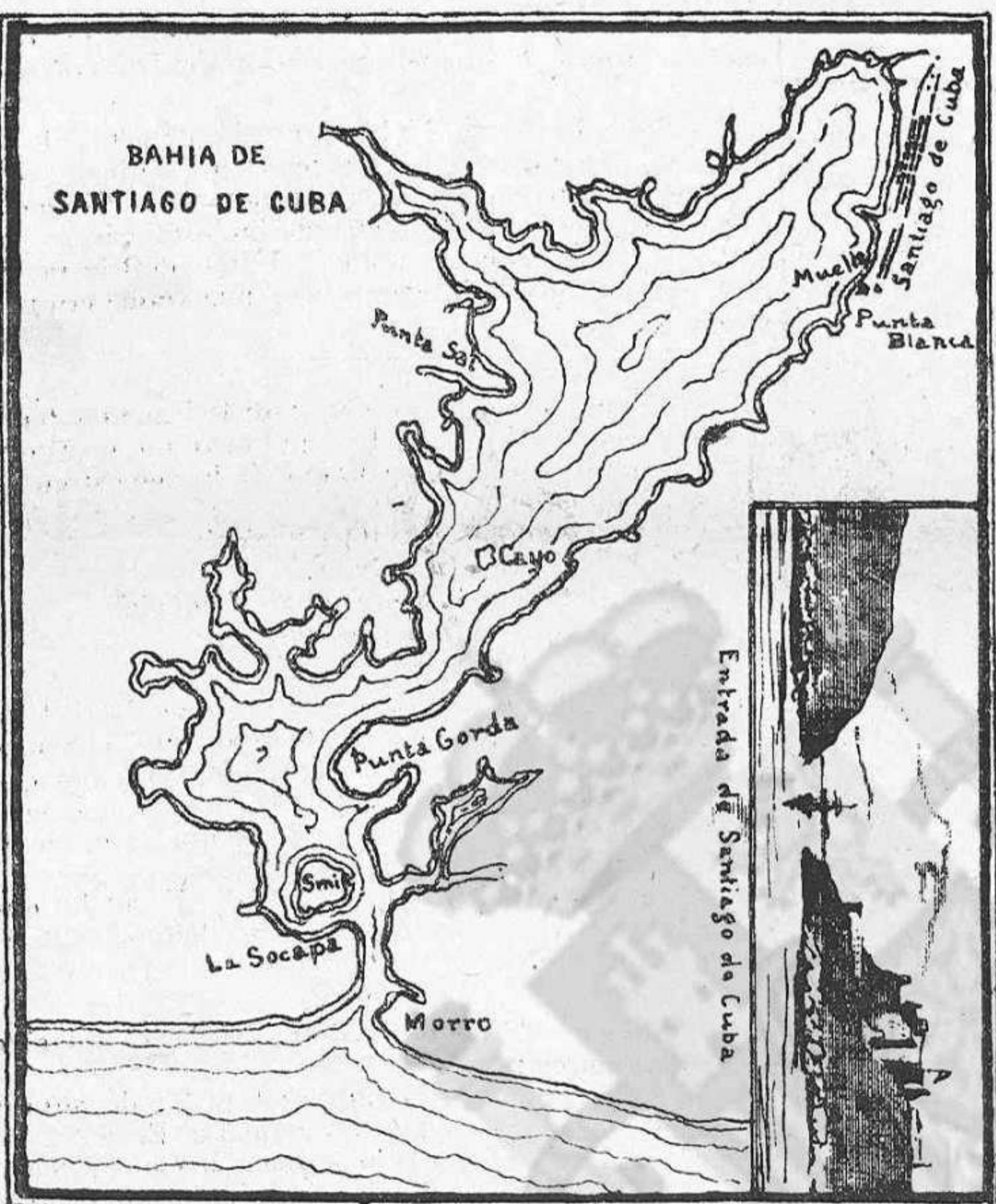
Ciutadans Narcís del Toro, Carriquiri, R. Teugh, M. Riba, Gonnella Poétich, Flavio Flaviero de la Flavia, Enrich Casanova, F. Rourera, Joaet Jolpu, Quica Pica, F. Farré, F. Bové, F. Mas Abril, Fructus C., R. Homedes Mundo, Ali-Vello-Xilef, y Joan Nicotera:—*Lo que ens envian aquesta senyora no fa per cosa.*

Ciutadans Joaquim Pujol, Paulito Giralt, Sisket D. Paila, J. Torrent y M., Joaet Novell, Sansón y Debuey, C. Melancólich, Sisket Farré, P. Bazar (El Barbe), S. Roig Xarrié, y Tomás Quemardàs:—*Insertaré en alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciutadà J. Rosselló: Està molt bé; la publicaré.—J. Comas: Gracias per la noticia, si bé ja se 'n havia ocupat algun periòdic y per lo tant ja la sabíam.—J. Castellet Pont: Los dos sonets quedan admesos.—Un l'leydatà: Li agrahim l' envio del periòdic.—Quimet: Va molt bé.—Epigramàtic: Los dos trahillets son fluixos.—F. Llenas: Rebuda la composició, qu' es mes apropiada á un número ordinari que al extraordinari que preparem.—Chelin: Los treballs que 'ns remet son incorrectes.—James Khar, etc.: L' article va bé: lo que no pot anar es la firma.—Q. Malleu: Rebut lo sonet: l' aprofitarem.—J. Staramsa: Es original y per consegüent hi anira.—H. Voltaire Miràrem d' enquerirli, si l' espay ho consent.—Luis G. Salvador: Queda acceptat se publicara.—C. Ballot: Procurarem aprofitarla sempre que hi capiga.—Philos-photo: Idem.—Joan Via: Acceptades algunes composicions de sa col·lecció.—J. Espanyol: Es fluix.—L' Avi Riera: Rebut l' envio, queda acceptat y gracias.—Surisenti: Va bé.—J. S. Michel: No 'ns acaba de sé'l pés.—Angel Miró Quim: Va bé.—Joan Aubert Manent: De las dos acceptem la primera.—All y Prim: Artificios, es tot lo que no té expontaneitat y facilitat: las décimas adeolexian de aquest mal. La lletra va bé y queda acceptada.—Noy de 'n Nara: La composició està ben versificada; pero no te cap interès pel lector.—E. Sunyé: De la remesa que 'ns envia veuré de aprofitar alguna cosa.—J. Bué Ventura: Gracias per l' envio: està molt bé.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Assalto, 63.—Barcelona.

Plano del lloc ahont ocorregué l' atach del passat diumenje

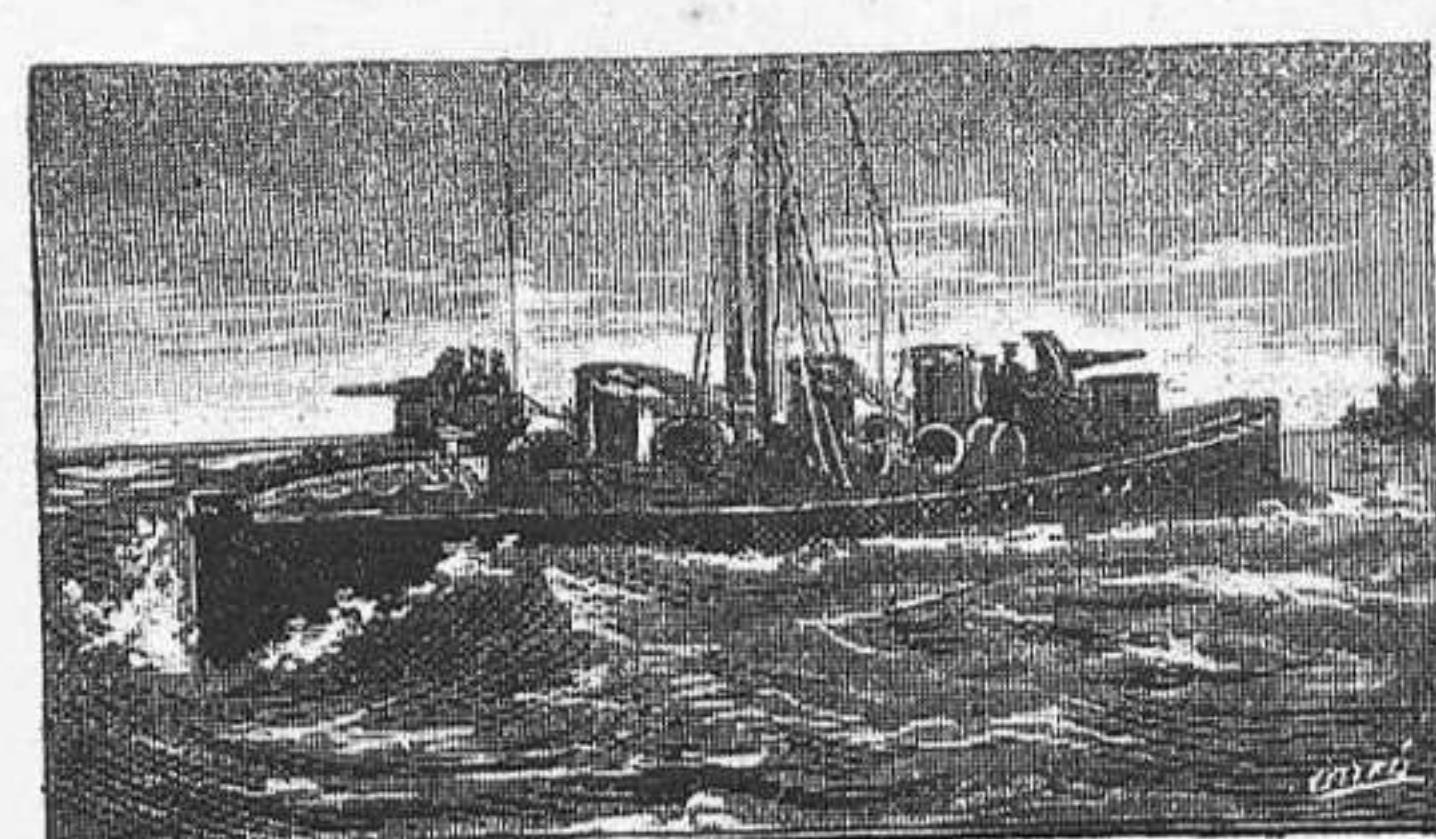
las baterías del Morro, la Socapa y Punta Gorda. La esquadra del Almiral Cervera se posá en moviment avansant y l' Cristóbal Colón manat per en Diaz Moreu, s' adelanta mes que 'ls altres barcos atemperantse á l' angustura del canal y ocupant aquest siti de honor per correspòndreli, sent lo Sr. Diaz Moreu lo comandant mes antich de l' esquadra. Lo creuher espanyol arriba fins á la boca de la badia fent contra 'ls barcos del

Victor M. Concas
Comandant del MARÍA TERESA

Antoni Eulate
Comandant del VIZCAYA

Schley un foç vivissim. Lo combat durá cosa de una hora y mitja, y l' esquadra americana 's retirá sufrint algunes dels seus barcos averies de consideració. Per la nostra part no tinguerem cap baixa, ni 'ls forts que sostingueren l' embestida experimentaren desperfectes.

Destroyer TERROR